МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра романского языкознания

ШИШОВА
Ольга Фёдоровна

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧЕСКАЯ ГРУППА СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫХ С АРХИСЕМОЙ ‘ДОБРО’ В ТЕКСТАХ РЕЛИГИОЗНОГО ХАРАКТЕРА (НА МАТЕРИАЛЕ ПРОПОВЕДЕЙ ПАТРИАРХА КИРИЛЛА И ПАПЫ ФРАНЦИСКА)

Дипломная работа

Научный руководитель:
старший преподаватель
Л.С. Мельникова

Допущена к защите

«___» _____ 2019 г.

Зав. кафедрой романского языкознания

кандидат филологических наук, доцент О.А. Пантелеенко

Минск, 2019

РЕФЕРАТ

***Дипломная работа*:** 64 страницы, 2 таблицы, 57 использованных источников, 2 приложения.

Ключевые слова: ЛЕКСИЧЕСКАЯ СЕМАНТИКА, ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧЕСКИЕ ГРУППЫ И ПОДГРУППЫ СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫХ, СЕМАНТИЧЕСКОЕ ПОЛЕ, СЕМНЫЙ АНАЛИЗ, СЕМА, АРХИСЕМА, ИНТЕГРАЛЬНАЯ СЕМА, ДИФФЕРЕНЦИАЛЬНАЯ СЕМА.

Объект исследования: лексико-семантическая группа существительных с интегральной семой ‘добро’.

Предмет исследования: семантика русских и итальянских лексических единиц в составе лексико-семантической группы с архисемой ‘добро’ и особенности их употребления в текстах проповедей.

Цели дипломной работы: выявление и описание единиц лексико-семантической группы с архисемой ‘добро’ в русском и итальянском языках, установление семантических связей между конституентами лексико-семантических подгрупп, а также сходств и различий в семантике русских и итальянских лексем.

Методы исследования: метод сплошной выборки, метод полевого структурирования, метод семантической интерпретации, методы компонентного и контекстуального анализов, метод цепочки словарных дефиниций, сопоставительный метод, прием количественного подсчета.

Полученные результаты и их новизна: впервые предпринята попытка описать фрагмент лексической системы русского и итальянского языков на материале Великопостных проповедей Патриарха Кирилла и Папы Римского, выявлена лексико-семантическая группа существительных с архисемой ‘добро’, определён количественный и качественный состав входящих в неё лексико-семантических подгрупп, произведён семный анализ лексем из лексико-семантических подгрупп для детализации семантики лексем с семами ‘характеристика лица’, ‘состояние’, ‘действие’, ‘чувство’, ‘лицо, совершающее добро’, выявлены сходства и различия между семантическими компонентами итальянских и русских лексем.

Практическая значимость: Результаты исследования могут быть использованы в преподавании лексической семантики итальянского и русского языков, а также на практических занятиях.

РЭФЕРАТ

***Дыпломная праца*:** 64 старонкі, 2 табліцы, 57 выкарыстанных крыніц, 2 дадаткі.

Ключавыя словы: ЛЕКСІЧНАЯ СЕМАНТЫКА, ЛЕКСІКА-СЕМАНТЫЧНЫЯ ГРУПЫ І ПАДГРУПЫ НАЗОЎНІКАЎ, СЕМАНТЫЧНАЕ ПОЛЕ, СЕМНЫ АНАЛІЗ, СЕМА, АРХІСЕМА, ІНТЭГРАЛЬНАЯ СЕМА, ДЫФЕРЭНЦЫЯЛЬНАЯ СЕМА .

Аб'ект даследавання: лексіка-семантычная группа назоўнікаў з інтэгральнай семай 'дабро'.

Прадмет даследавання: семантыка рускіх і італьянскіх лексічных адзінак у складзе лексіка-семантычнай групы з архісемай ‘дабро’ і асаблівасці іх ужывання ў тэкстах пропаведзяў.

Мэты дыпломнай працы: выяўленне і апісанне адзінак лексіка-семантычнай групы з архісемай ‘дабро’ у рускай і італьянскай мовах, усталяванне семантычных сувязяў паміж канстытуентамі лексіка-семантычных падгруп, а таксама падабенстваў і адрозненняў у семантыцы рускіх і італьянскіх лексем.

Метады даследавання: метад суцэльнай выбаркі, метад палявога структуравання, метад семантычнай інтэрпрэтацыі, метады кампанентнага і кантэкстуальнага аналізаў, метад ланцужкі слоўнікавых дэфініцый, супастаўляльны метад, прыём колькаснага падліку.

Атрыманыя вынікі і іх навізна: упершыню была зроблена спроба апісаць фрагмент лексічнай сістэмы рускай і італьянскай моў на матэрыяле Велікапосных пропаведзяў Патрыярха Кірыла і Папы Рымскага, выяўлена лексіка-семантычная група назоўнікаў з архисемой 'дабро', вызначаны колькасны і якасны склад лексіка-семантычных падгруп, якія ўваходзяць у яе, зроблены семны аналіз лексем з лексіка-семантычных падгруп для дэталізацыі семантыкі лексем з семами 'характарыстыка асобы', 'стан', 'дзеянне', 'пачуццё', 'асоба, якая робіць дабро', выяўлены падабенства і адрозненні паміж семантычнымі кампанентамі італьянскіх і рускіх лексем.

Практычная значнасць: вынікі даследавання могуць быць выкарыстаны ў выкладанні аспектаў лексічнай семантыкі італьянскай і рускай моў, а таксама на практычных занятках.

ABSTRACT

Thesis: 64 pages, 2 schedules, 57 used sources, 2 applications.

Key words: LEXICAL SEMANTICS, LEXICO-SEMANTIC GROUPS AND SUBGROUPS OF NOUNS, SEMANTIC FIELD, COMPONENT ANALYSIS, SEMA, ARHISEMA, INTEGRAL SEMA, DIFFERENTIAL SEMA.

***The object of the research*:** lexico-semantic group of nouns with the integral sema ‘good’.

***The subject of the research*:** semantics of Russian and Italian lexical units in the composition of the lexico-semantic group with the architema ‘good’ and the peculiarities of their use in sermons.

***The purpose of the thesis*:** identification and description of units of the lexical-semantic group with the archisema ‘good’, establishment of semantic links between the units of lexico-semantic subgroups, as well as similarities and differences in the semantics of Russian and Italian lexemes.

Methods of the research: the method of solid selection, the method of field structurization, the method of semantic interpretation, the methods of component and contextual analysis, dictionary definition string method, comparative method, technique of quantification.

Results: for the first time on the material of the Lenten sermons of Patriarch Kirill and the Pope was made an attempt to describe a fragment of the lexical system of the Russian and Italian languages, was revealed the lexical-semantic group of nouns with the archisema ‘good’, was determined the quantitative and qualitative composition of its lexical-semantic subgroups, was made the component analysis of the nouns of the lexical-semantic subgroups for detailing the semantics of the lexemes with the semes ‘characteristic of the person’, ‘state’, ‘action’, ‘feeling’, ‘person who does good’., were revealed similarities and differences between semantic components of Italian and Russian lexemes.

Practical significance: the results of the study can be used in teaching the theoretical aspects (lexicology, semantics) of the Italian language, as well as in practical exercises.